

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

11 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Popov Oleg, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe

*Savin Iacob xxxx, născut la xx xxxx xxxx,
originar din xxxx, domiciliat xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.10.2018 – 10.12.2018;

Instanța de apel: 18.01.2019 – 28.02.2019;

Instanța de recurs: 16.10.2019 – 11.02.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești, sediul Central din 10 decembrie 2018, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Savin Iacob a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza de art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, la 13 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Savin Iacob aflându-se în condiția de conlocuire cu fiica minoră a concubinei sale Plăcintă Veronica, xxxx, a. n. xxxx, cu care, potrivit prevederilor art.133¹ alin.(1) Cod penal este membru de familie, știind cu certitudine că, nu a atins vârsta de 14 ani, el, în perioada cuprinsă a anilor 2013 - 07 octombrie 2018, în mod sistematic, data și ora exactă n-a fost stabilită, la domiciliul său situat pe str. xxxx nr. xx din or.xxxxx, fiind în stare de ebrietate alcoolică, acționând în scopul satisfacerii poftelor sexuale cu minora, prin constrângere psihică și fizică, profitând de superioritatea sa fizică și imposibilitatea copilului de a-și exprima voința din cauza vârstei fragede de doar 5-10 ani, a dezbrăcat-o de lenjeria de corp, dezgolindu-i organele

genitale și a întreținut cu ultima numeroase acțiuni perverse cu caracter sexual.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia au declarat apeluri:

3.1. Procurorul, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Savin Iacob să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 30 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și încasarea a cheltuielilor judiciare în mărime de 16 800 lei, suportate în baza Raportului de expertiză judiciară-biologică nr.20180500326 din 30 noiembrie 2018.

În motivarea apelului a invocat, că pedeapsa aplicată este prea blândă, considerând că această soluție este una greșită și care nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Totodată, concluzia instanței de respingere a solicitării privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 16 800 lei, este neargumentată. Consideră, că ținând cont de prevederile art.art.227, 229 alin.(1) Cod de procedură penală aceste cheltuieli urmau a fi încasate din contul inculpatului.

3.2. Procurorul Oleg Popov a declarat apel suplimentar, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Savin Iacob să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal și să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 30 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și încasarea a cheltuielilor judiciare în mărime de 18 508 lei, suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare medico-legale.

În argumentarea apelului a menționat, că procurorul în apelul inițial a omis să solicite instanței de apel examinarea chestiunii privind punerea în sarcina inculpatului Savin Iacob a altor cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală pentru efectuarea a altor două expertize judiciare în vederea constatării vătămării integrității corporale și a sănătății victimei minore xxxx xxxx și a inculpatului Savin Iacob care la acel moment avea calitatea de învinuit.

Potrivit actelor cauzei penale, organul de urmărire penală a ordonat la 09 și 11 octombrie 2018 efectuare a două expertize judiciare medico-legale în vederea stabilirii prezenței pe corpul învinuitului Savin Iacob și a părții vătămate minore Plăcintă Asia a unor leziuni corporale specifice pentru cazurile de săvârșire a infracțiunilor de viol.

3.3. Inculpatul, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu aplicarea unei pedepse mai blânde.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2019, au fost respinse apelurile declarate, ca nefondate, cu menținerea sentinței atacate.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, prezenta cauză a fost judecată de către prima instanță, în temeiul art.364¹ Cod procedură penală, adică în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de către inculpat în corespundere cu alin.(3) a normei vizate, prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești, potrivit căreia el a recunoscut în totalitate faptele incriminate.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei în privință inculpatului instanța a acordat deplină eficiență dispozițiilor art.art.61, 75, 76, 77 Cod penal, respectând

prevederile art.364¹ Cod procedură penală, a ținut cont de scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, de corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, de personalitatea acestuia, aplicându-se o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

Instanța de apel a concluzionat că pedeapsa aplicată de prima instanță este una proporțională cu gravitatea infracțiunii săvârșite și va fi suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune și va contribui la realizarea scopului de corectare a inculpatului, de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către inculpat cât și de către alte persoane.

Mai mult, instanța de apel apreciind în cele din urmă că pedeapsa aplicată de către prima instanță este legală, întemeiată și echitabilă. Careva temeiuri de a casa sentința primei instanțe, sub aspectul individualizării pedepsei penale, nu au fost stabilite.

Referitor la solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, instanța de apel cu trimitere la dispozițiile art.art.227, 228, 229 Cod de procedură penală, a indicat că, cheltuielile suportate pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară-biologică nr.20180500326 din 30.11.2018, raportului de expertiză judiciară nr.201822P0548 din 12.10.2018 și raportului de expertiză judiciară nr.201822P0539 din 27.10.2018, nu pot fi încasate de la inculpatul Savin Iacob, deoarece sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului. Or, acestea au fost ordonate de către organul de urmărire penală, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

Astfel, cheltuielile judiciare solicitate de către acuzatorul de stat în sumă de 18 508 lei, suportate pentru efectuarea expertizelor menționate, reprezintă cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, or, normele procesual penale nu prevăd încasarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare care constituie cheltuieli de expertiză obligatorie necesare organului de urmărire penală pentru acumularea probatoriului în dosar, iar la caz, expertizele au fost dispuse de către organul de urmărire penală.

În acest sens, instanța de apel a remarcat că, prima instanță întemeiat a respins solicitarea acuzatorului de stat de încasare din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în mărime de 16 800 lei, deoarece cheltuielile invocate nu pot fi puse în sarcina inculpatului, constituind cheltuieli inerente efectuării urmăririi penale ce urmează a fi suportate de către stat, expertizele fiind ordonate de organul de urmărire penală.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, acuzatorul de stat a contestat-o cu recurs ordinar, invocând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, argumentând că hotărârea contestată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, toate fiind valabile în prezenta cauză.

În argumentarea recursului declarat, recurentul a invocat că pedeapsa stabilită inculpatului este prea blândă în raport cu circumstanțele cauzei, considerând că, concluziile

instanțelor de fond la capitolul individualizării pedepsei stabilite inculpatului, sunt greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii și pedepsei penale.

În susținerea solicitării sale recurentul a invocat că cheltuielile pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară-biologică nr. 20180500326 din 30.11.2018; raportului de expertiză judiciară nr.201822P0548 din 12.10.2018; raportului de expertiză judiciară nr.201822P0539 din 27.10.2018, au fost suportate doar cu scop de a asigura buna desfășurare a procesului penal.

În continuare, recurentul a făcut trimitere la prevederile art.art.143 alin.(1), 227 Cod de procedură penală.

Totodată, a concretizat că, prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, alin.(2) al art.142 Cod de procedură penală care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile (obligatorii) prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, a fost abrogat. Deci, în speță sunt aplicabile doar dispozițiile art.229 alin.(1) Cod de procedură penală. În context, recursul este axat pe aceleași afirmații, care au fost invocate și în apel.

7. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii contestate, în partea cheltuielilor judiciare și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanțele ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că, nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă un temei de casare.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat și de recurent, și-a găsit confirmarea în cauza dată, sub aspectul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, incorect s-a soluționat chestiunea cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare, din următoarele considerente.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel, la examinarea apelului, nu a respectat întru totul prevederile art.art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, astfel că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Prin urmare, instanța de recurs reține că, prima instanță l-a recunoscut vinovat și l-a condamnat pe Savin Iacob în baza art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, la 13 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, totodată a respins ca neîntemeiată solicitarea procurorului, privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în sumă de 16 800 lei, soluție menținută de către instanța de apel. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că „...*raportul de expertiză judiciară-biologică nr. 20180500326 din 30.11.2018; raportul de expertiză judiciară nr.201822P0548 din 12.10.2018; raportul de expertiză judiciară nr.201822P0539 din 27.10.2018, au fost ordonate de către organul de urmărire penală, ...cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare la caz, sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar și că acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatului...*”, astfel considerând necesar respingerea apelului procurorului.

Astfel, se reține că procurorul solicită încasarea de la Savin Iacob a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 18 508 lei, în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară-biologică nr.20180500326 din 30.11.2018; raportului de expertiză judiciară nr.201822P0548 din 12.10.2018; raportului de expertiză judiciară nr.201822P0539 din 27.10.2018.

Colegiul penal lărgit atestă că, la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatului Savin Iacob a cheltuielilor judiciare, ce țin de efectuarea expertizelor judiciare menționate, instanța de apel făcând trimitere la prevederile art.art.229 alin.(1), (3), 227 alin.(3), 143 Cod de procedură penală, art.art.2, 75 alin.(3) a Legii nr.68 din 14.04.2016, „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, a omis faptul că prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 (publicată în Monitorul Oficial cu nr.40- 47 art.108 din 09.02.2018), a fost abrogat alin.(2) art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Totodată, se reține că alin.(1) art.143 Cod de procedură penală, prevede cazurile când expertiza judiciară se dispune și se efectuează în mod obligatoriu, care în același timp

corespunde situației din speță, deoarece în vederea constatării vătămării integrității corporale și a sănătății victimei minore xxxx xxxx și a inculpatului Savin Iacob care la acel moment avea calitatea de învinuit și stabilirii prezenței pe corpul învinuitului Savin Iacob și a părții vătămate minore xxxx xxxx a unor leziuni corporale specifice pentru cazurile de săvârșire a infracțiunilor de viol, era necesară efectuarea expertizelor menționate.

În această ordine de idei, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul penal lărgit constată că, dispunând menținerea sentinței prin care a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 16 800 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, instanța nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile legislației procesual penale, adoptând o soluție pripită.

Mai mult, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că rapoartele de expertiză menționate supra, au fost efectuate în prezenta cauză penală, după data de 09.02.2018, când au intervenit modificări în art.143 alin.(2) Cod de procedură penală, care a fost abrogat prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, care până la această dată prevedea imperativ că plata pentru efectuarea expertizelor prevăzute la alin.(1) a aceluiași articol se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Totodată Colegiul penal lărgit ține să specifice faptul că legiuitorul la art.art.227- 229 Cod de procedură penală, a stabilit clar semnificația cheltuielilor judiciare, care sunt acestea și din contul cui sunt suportate, astfel, nu sunt acceptate motivele instanței de apel, fiind invocat că prin Legea nr. 68 din 14.04.2016, art.75 alin.(3) este stipulat că statul suportă costul expertizelor.

Colegiul penal lărgit indică, că toate cheltuielile judiciare sunt suportate la momentul derulării efective a acțiunilor procesuale de către stat, or, la etapa respectivă procesul penal este guvernat de principiul prezumției nevinovăției. Art.229 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, prevede că instanța de judecată poate obliga inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare, specificând excepțiile și posibilitatea eliberării inculpatului (alin.(3)) de plata cheltuielilor judiciare.

Reieșind din cele sus menționate, Colegiul penal lărgit conchide că, erorile de drept constatate supra se încadrează în cele prevăzute de pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, deoarece, instanța de apel nu a respectat prevederile art.414 Cod de procedură penală și ținând cont de faptul că, erorile comise de către instanță de apel, nu pot fi reparate în instanța de recurs, decizia atacată urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe *Savin Iacob xxxx*, în partea neîncasării cheltuielilor de judecată și se dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, celelalte dispoziții ale deciziei se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 12 martie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico